

Regulējošie normatīvie akti

Publicēts: 17.01.2020.

Hāgas 1980.gada 25.oktobra „Konvencija par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem” (turpmāk – Konvencija) Latvijā ir spēkā kopš 2002.gada 1.februāra.

Konvencija ir starptautisks dokuments, kas paredz mehānismu bērna atgriešanai viņa pastāvīgās dzīvesvietas valstī, kā arī – otra vecāka tiesību uz aizgādību un saskarsmi respektēšanu ar mērķi aizsargāt bērnu no nelabvēlīgās ietekmes, ko radījusi viņa nelikumīga aizvešana vai aizturēšana. Bērna valsts piederībai nav nozīmes. Konvencija norāda, ka tiesas pieņemtais lēmums par bērna atgriešanos nekādā veidā nav uzskatāms par nolēmumu, kas nosaka aizgādības un/vai saskarsmes tiesības ar bērnu.

Pilns Konvencijas teksts latviešu, krievu, angļu un vācu valodā ir aplūkojams šeit: Hāgas 1980.gada 25.oktobra konvencija –

Valstis, kuru attiecībā ar Latviju, Konvencija ir spēkā

Uz 2014.gada 6.jūniju Konvencija ir spēkā starp Latviju un šādām valstīm - Albāniju, Amerikas Savienotajām Valstīm, Apvienoto Karalisti, Argentīnu, Armēniju, Austrāliju, Austriju, Bahamu, Baltkrievija, Beļģiju, Belīzi, Brazīliju, Bulgāriju, Čehijas Republiku, Čīli, Dāniju, Dominikānas Republiku, Franciju, Gabona, Gruziju, Grieķiju, Gvatemalu, Hondurasu, Horvātiju, Igauniju, Itāliju, Izraēlu, Īriju, Islandi, Japānu, Jaunzēlandi, Kanādu, Kipru, Kolumbiju, Kostariku, Ķīnas Tautas Republikas Honkongas speciālo administratīvo reģionu, Ķīnas Tautas Republikas Makao speciālo administratīvo reģionu, Lesoto, Lietuvu, Luksemburgu, Maltu, Maroku, Meksiku, Monako, Moldovas Republiku, Nīderlandi, Norvēģiju, Panamu, Peru, Poliju, Portugāli, Rumāniju, Salvadoru, San Marīno, Serbiju, Singapūru, Slovākiju, Slovēniju, Somiju, Spāniju, Seišelu salām, Šveici, Taizemi, Trinidādu un Tobago, Turciju, Ukrainu, Ungāriju, Urugvaju, Uzbekistānu, Vāciju, Venecuēlu, Zviedriju.

Valstis, kas nav pievienojušās Konvencijai

Gadījumā, ja bērns ir aizvests uz valsti, kas nav pievienojusies Konvencijai, kā arī nepastāv nekāda divpusēja vienošanās starp šīm valstīm, iespējas ir atkarīgas no attiecīgās valsts likumdošanas. Persona pēc palīdzības var vērsties attiecīgajās kompetentajās valsts iestādēs – Tieslietu ministrijā, vēstniecībā, tiesā, advokatūrā vai nevalstiskajās organizācijās.

Detalizētāka informācija par Konvencijas dalībvalstīm ir aplūkojama Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences mājas lapā: <http://www.hcch.net>

Padomes 2003.gada 27.novembra Regula (EK) Nr.2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr.1347/2000 atcelšanu

Regula (EK) Nr.2201/2003 ir spēkā visās Eiropas Savienības dalībvalstīs un tiek piemērota kopš 2005.gada 1.marta. Tā ir saistoša visām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Tā papildina Konvenciju ar tās atsevišķiem noteikumiem.

Regula nav piemērojama tiesiskajās attiecībās ar Dāniju.

Kad bērns ir prettiesiski pārvietots no vienas ES dalībvalsts (turpmāk – izcelsmes dalībvalsts) uz citu dalībvalsti (turpmāk – pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts), pēc nelikumīgas bērna pārvietošanas vai aizturēšanas, Regula nodrošina to, ka jurisdikcija, lemjot jautājumu par aizgādību pār bērnu, saglabājas izcelsmes valstī – gadījumos, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts tiesa nolemj bērnu atgriezt izcelsmes dalībvalstī vai arī nolemj neatgriezt izcelsmes dalībvalstī, pamatojoties uz Konvencijas 13.panta noteikumiem.

Kad pieprasījums par bērna atgriešanos izcelsmes valstī ir iesniegts pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts tiesā, tā piemēro Konvenciju, kā arī Regulas noteikumus. Ja tiesa nolemj, ka bērns nav atgriežams, tā nekavējoties nosūta lēmuma kopiju izcelsmes dalībvalsts kompetentajai tiesai, kas informē puses. Minētā tiesa – pēc puses pieteikuma – var izskatīt jautājumu par aizgādību. Ja tiesa šī aizgādības procesa rezultātā pieņem lēmumu par bērna atgriešanos, tas ir automātiski atzīstams un izpildāms pieprasījuma saņēmēja dalībvalstī. Oficiāla atzīšana nav nepieciešama.

Pilns Regulas teksts latviešu un angļu valodā ir pieejams šeit:

Regula Nr.2201/2003 -

Regulas Nr.2201/2003 piemērošanas rokasgrāmata –

<https://www.tm.gov.lv/lv/regulejosie-normativie-akti>